

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 23 • Perjantaina 29. marraskuuta 2013

64. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 24 %)

Lopotti venäläisarkkitehtien visioissa

Sateisena elokuun ensimmäisenä 2013 patsastelin taas Kurkijoen raitilla. Olin tullut pietarilaiselta met-roasemalta tilausbussissa, joka oli täynnä venäläisiä ark-kitehtiopiskelijoita Siperiasta ja Kiinan rajalta saakka. Kur-kijoella opiskelijat oli kipattu Raholan koululle, minut ja venäläiset arvovieraat Bajevin peltilautaverhoiltuun majataloon. Loput majoittuivat Lidi-an luo Sonckin taloon.

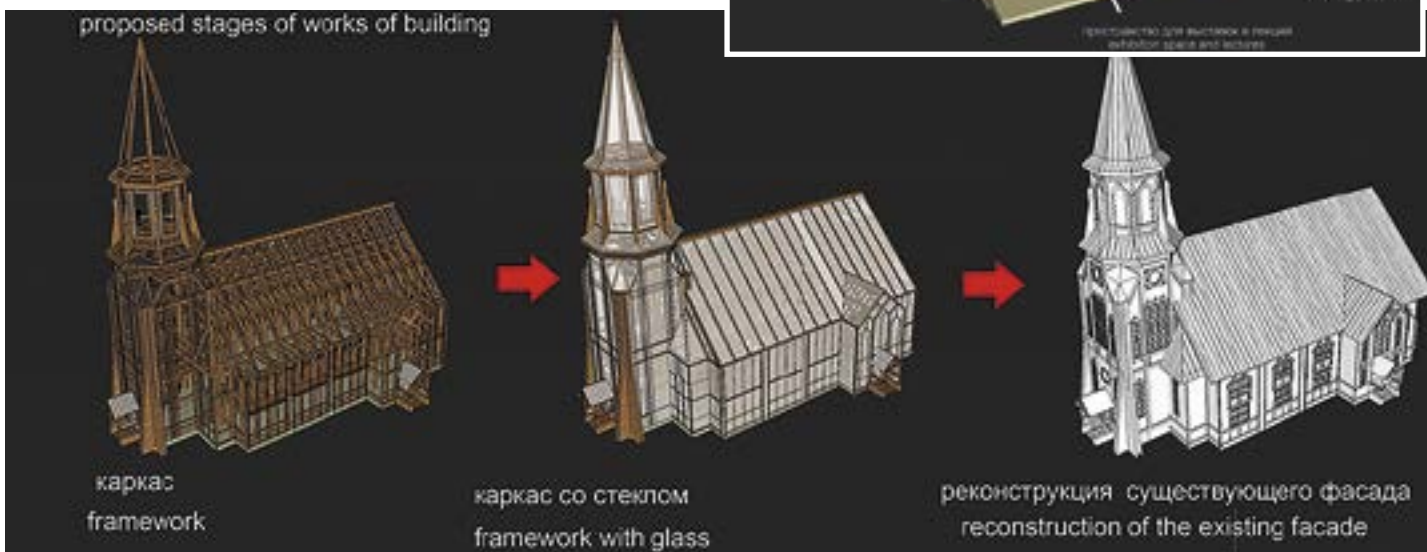
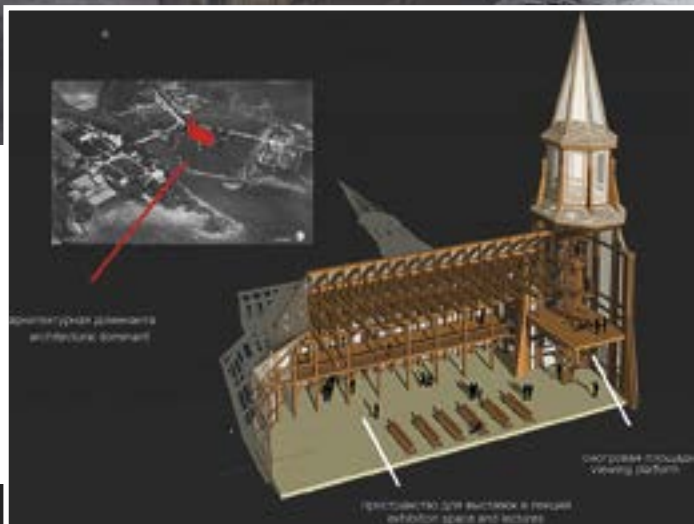
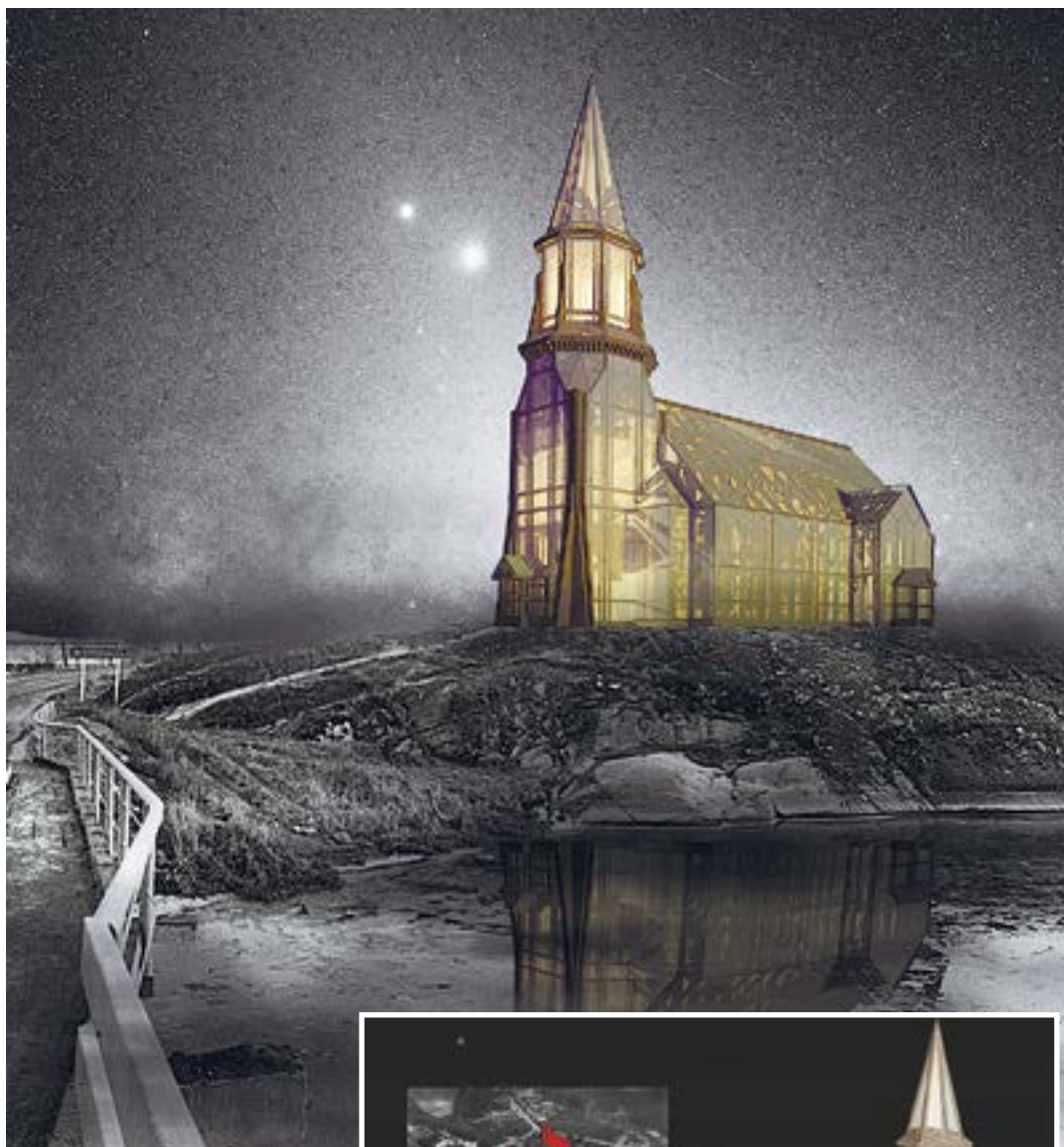
Ja nyt piti miettiä mitä sanoa venäläiselle yleisölle auditoriona toimivalla nurmikolla Sonckin talon edustalla. Minun odotettiin kertovan Kurkijoen kirkonkylän rakentamisesta aina toiseen maailmansotaan asti erityisesti näille nuorille, joista useimmat olivat ensi kertaa elämässään kaukaisen Laatokan rannalla ja oletettavasti vähän pihalla alueen historiasta.

Olin kutsuvieraana venäläisille arkkitehtiopiskelijoille suunnatussa arkkitehtuurfestivaalissa Arterijassa. Sen järjestäjien pietarilaisarkkitehtien mielestä Laatokan luoteisrannat – siis entiset suomalaisalueet – ovat jääneet heitteille. Niiden ilme on neuvostovuosina hajonnut eikä rakennusten suojelu toimi. Ja kuitenkin Kurkijoella on järjestäjien mielestä paitsi hieno sotia edeltäneen ajan rakennusperintö myös upea luonto ja muinaisaikoihin ulottuva historia. Siksi tämä arkkitehtuurfestivaali oli päätetty pitää Kurkijoella.

Aiheesta lisää sivulla 6.

Netta Böök

Jelena Bogomaz ja Anastasia Lavrinenko saivat kolmannen palkinnon kauniilla ehdotuksella, jossa he jälleenrakentavat kirkon puisena ja lasisena, valoa loistavana muistomerkkinä.

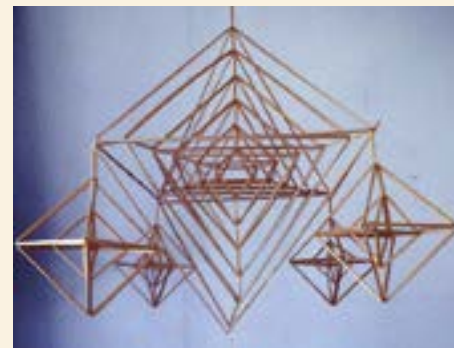

Tässä lehdessä

**ADVENTTIKAHVIT
TÄNÄÄN PERJANTAINA**
klo 10-14
Tule kahville ja tutustu museoon

**MUISTA JOULUTERVEHDYS
KURKIJOKELAISESSA!**

Ohjeistusta sivulla 7

**Vielä ehtii
valmistaa jouluksi
himmelin.**

Valmistusohje ja tietoa himmelin historiasta löytyy Hiitolan kästyökorista **sivulta** 8

Matkan menneisyyteen

voi tehdä monella tavalla. Loimaalainen Lauri Poutanen on kerännyt mittavan esinemäärän kotimuseoonsa. Jokainen esine kertoo oman tarinansa. Lisäksi Poutanen on kirjoittanut muistonsa kirjoiksi. Museosta ja miehestä museon takana **sivulla** 9

**JOULU LÄHESTYY!
TILAA JOULULAHJAT**

Kurkijokelaisesta!
Tutustu takasivuun

Toimitus on avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 9-14.

Seuraavat lehdet ilmestyvät
13.12. ja 10.1.

Kynttilä katkaisee pimeyden

Ensimmäistä adventtisunnuntaita vietetään tänä vuonna 1. joulukuuta.

Se on joulun jälkeen toiseksi suosituin kirkkopyhä jos mitataan kirkossa kävijämääriä.

Adventti aloittaa uuden kirkkovuoden ja kirkoissa vietetyt messut ovat tavallista juhlavampia. Seurakunnan lapsikerholaiset osallistuvat messuun kulkueina palmunoksia heiluttaen. Tämä on ollut tapana ainakin omassa seurakunnassani jo monien vuosien ajan.

Adventin suosio kirkossa käyntiin selittyy varmasti Hoosianna-virren kautta. Monet meistä muistavat kuinka Hoosiannaa laulettiin jo koulussa ja sitä myöten se tuli tutuksi ja osattiin laulaa ulkoa, mikä onnistuu vieläkin meiltä.

Sana adventti merkitsee Herran tuleamista. Adventti on joulun odottamista

ja siihen valmistautumista.

Lapset saavat avata joulukalenterista ensimmäisen luukun.

Kalenterin tarkoitus on ehkä lieventää lasten jännitystä, ennen kuin odotettu jouluaatto on tullut.

Adventtikalenterit toivat Suomeen partiolaiset, jotka edelleenkin jatkavat kalentereiden myyntiä oman toimintansa tukemiseksi.

Adventti ja tuleva joulunaika katkaisevat pitkän pimeän syksyn. Jos joulua ja sen odotusta ei olisi, miten pitkä ja pimeä Suomen syksy ja talvi olisivatkaan.

Sytyttäkäämme ensimmäinen kynttilä.

Hyvää joulun odotusta kaikille lukijoille.

Riitta Sainio
hallituksen jäsen

Kuolleita

Rakkaamme

Helmi KIISKI

os. Torikka

* 8.5.1919 Kurkijoki
† 3.11.2013 Ruovesi

Rakkaudella ja kiitollisuudella muistaen
lapset
lastenlapset
lastenlastenlapset
muut sukulaiset ja ystävät

Me saatamme äitiä viimeisen kerran, surun myötä kotiin armon Herran. Me saatamme unehen rauhaan isän vierelle nukkumaan. Vaikk' lähtöä tiesimme odottaa, ero sinusta äiti on vaikeaa.

Siunattu läheisten saattamana. Lämmin kiitos osanotosta. Kiitos Ruoveden terveyskeskuksen os. 2:n henkilökunnalle Helmin hyvästä hoidosta.

Rakkaamme

Tauno KIISKI

* 22.1.1927 Kurkijoki
† 17.10.2013 Tammela

Oi Taivaan isä rakkahin lepo lempeä hänelle anna. Käsivarsin hellin ja turvallis in kirauhaan luoksesi kannna.

Rakkaudella ja kaipauksella muistaen
Anne, Jesse ja Marika
Eija, Seppo, Johanna ja Jussi
Sirpa, Jaska, Riku ja Annika
Sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa 16.11. Tammelassa.

Rakkaamme

Sylvi Annikki RAKKOLAINEN

os. Ahokas

* 4.1.1928 Kurkijoki
† 31.10.2013 Alastaro

Sammui loiste silmien valon, taukosi sydän ihmisen jalon. Uni ikuinen tuuditti äidin pois vaan muistoja mikään ei himmentää voisi.

Äidille kiitokset kauneimmat tahdomme antaa, sinut isän vierelle nukkumaan kantaa.

Äitiä ja Mummia syvästi kaivaten
Hannu, Päivi, Kirsimaria, Mikko ja Christine
Markku
Maarit, Timo, Teemu, Susanna ja Hannu
Anna, Reijo ja Krista
Tarmo, Jesse ja Joonas
Leila, Jouko ja Johan
Mika, Sirpa, Sanna ja Santeri
Liisa, Otto ja Elsa perheineen
Muut sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Lämmin Kiitos osanotosta surussamme.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Raija Laaksonen, Marjalliina Laine, Lauri Pölkki, Antti Sahla, Tero Vehviläinen ja Marja Leena Virtanen
Päätoimittaja: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Kuukankuja 1, 32200 Loimaa, puh. 050-521 3336
toimitus@kurkijoki.fi, kurkijokelainen1@gmail.com

Avoimna: Tiistaisin ja torstaisin klo 9–14

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 90 senttiä/mm + alv 24 %
Mustavalk. 70 senttiä/mm + alv 24 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: tiistai klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 49 euroa
6 kk..... 27 euroa
Pohjoismaat 54 euroa
Muualle 60 euroa
Tilinumero:
FI 12523900 40000897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Osanottoon

**Kurkijoki-
adressi**

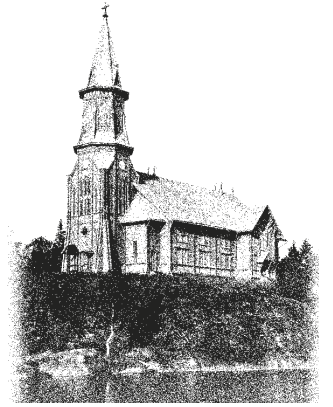
4 erilaista: kirkko, vanha maisemakuva, värillinen maisemakuva, kulleroita

Hinta: 8 € saatavissa toimituksesta

Hartaus sunnuntaille
1.12.2013
1. adventtisunnuntai

Kuokka- vieras

Vuonna 1954 Kari Suomalainen piirsi kuvan jouluisesta Helsingin Aleksanterinkadusta. Kuvan nimi oli Joulukatu eli kuokkavieras syntymäpäiväkesteissä. Se valittiin myöhemmin piirtäjän kaikkein aikojen parhaaksi pilapiirrokseksi. Kommenteissa todettiin kuvasta: ”Tämä Kristus-piirros on oivaltava. Samalla se on esimerkki siitä, etteivät pilapiirtäjätäkään aina piloillaan ole”.

Kristus seisoo kerjäämässä joulukadulla. Hänen oikea kätensä on ojennettu, hänen katseensa on painunut alas, hänen kaapunsa on valkea ja sädekehä ympäröi hänen päätään. Ihmiset tungeksivat jalkakäytävällä lahjapakettien kainalossaan. Heillä on kalliit turkit ja hienot hatut. Autot kaasuttelevat keskellä katuja. Kristus on kaikkien tiellä ja häntä katsotaan kiukkuisesti. Hän häiritsee.

En ollut vielä syntynyt kun kuva julkaistiin, mutta hyvin varhain näin sen jossain julkaisussa. Voin liittyä toiseen kuvasta lausuttuun kommenttiin: ”Kuokkavieras omissa juhlissaan on jäänyt lapsuudestani pysyvästi mieleen. Joka joulu se on pannut pohtimaan, mitä joulu pohjimmitaan merkitsee. Onko se kaupallisuuden riemuvoitto vai jotain muuta.”

Vuodesta 1954 on kauan, mutta kuva on edelleen ajankohtainen. Aleksilla on nykyään toisenlaiset jouluvalot eikä siellä enää ajella yksityisautoilla, mutta muuten meno on entisellään. Joulukadun avajaiset vain ovat aikaistuneet, kauppojen aukioloajat ovat pidentyneet eikä kaupankäynti hiljene sunnuntaisinkaan.

Joulukadut on jo avattu. Kirkossa joulun odotus alkaa ensimmäisenä adventtisunnuntaina, jolloin alkaa myös uusi kirkkovuosi. Hoosianna-sunnuntaina muistetaan, miten Jeesus saapuu kansansa keskellä nöyränä ja hiljaisena. Kuitenkin monet tunnistavat hänessä Messiaan ja Vapahtajan. Hän saa kuninkaan vastaanoton, vaikka hänellä ei ole kuninkaan elkeitä.

”Suurelle vieraallemme nyt tietä raivatkaa ja portit sydäntenne hänelle aukaiskaa.” (virsi 7:2)

Merja Vuorikari

Kirjoittaja on hiippakuntasihteeri Mikkelin tuomio-kapitulissa. Hän toimii piispan teologisena sihteerinä.

LOIMAAN KIVI

Hautakivet, kaiverukset,
kunnostukset ja oikaisut.

Kivicenter palvelee
ma - pe 9.00 - 17.00

Palininkatu 2, Loimaa, p. 0207 909 262, www.loimaankivi.fi

Nimi- päivät

Marraskuu

viikko 48

29 pe Aimo
30 la Antti, Antero, Atte

Joulukuu

1 su 1. adventti-
sunnuntai, Oskari

viikko 49

2 ma Anelma, Unelma
3 ti Meri, Vellamo

4 ke Airi, Aira

5 to Selma

6 pe Itsenäisyyspäivä,
Niilo, Niko, Niklas,
Niki, Nikolai

7 la Sampsa

8 su 2. adventti-
sunnuntai, Jean

Sibeliuksen päivä,
suomalaisen
musiikin päivä,
Kyllikki, Kylli

viikko 50

9 ma Anna, Anne, Anni,
Anu, Anneli, Annikki,
Annika, Annukka

10 ti Jutta

11 ke Tatu, Daniel, Taneli

12 to Tuovi

Museon arpajaisissa voittivat

1. Kaija Koivusalo
2. Veikko Lukka
3. Elvi Miikkulainen
Voittajat saavat kirjapalkintoja.
Onnittelut ja kiitos kaikille osallistujille.

Murteella

Tunnetko seuraavat kurkijokelaiset murre sanat? Tietosi voit tarkistaa takasivulta.

1. Timakka
2. Lätystiä
3. Lotokka
4. läkkä
5. Mukel
6. Yyntäläine
7. Ekle, ökle
8. Huikitua
9. Himmeriikki
10. Poukku

29.11. Herra, sinuun minä turvaan - osoita laupeutesi jo aamuvarhaisesta! Sinun puoleesi minä käännyn - opeta minulle tie, jota kulkea! Ps. 143:8

30.11. Herra, pelasta minut vihollisteni käsistä! Sinun luonasi olen turvassa. Sinä olet minun Jumalani - opeta minua täyttämään tahtosi! Sinun hyvä henkesi johdatkoon minua tasaista tietä. Ps. 143:9-10

1.12. - Hoosianna! Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä! Siunattu isämme Daavidin valtakunta, joka nyt tulee! Hoosianna korkeuksissa! Mark. 11:9-10

Virsi 6:1 Käy, kansa, Herraasi vastaan, nyt kiiruhda riemuitten ja palmuista oksia taita ilosaatossa Kristuksen. Jo katsele, tytär Siion, kirkkauttaan ja riemuitse ja kuuluta laupeuttaan!

2.12. Henki ja morsian sanovat: "Tule!" Joka tämän kuulee, sanokoon: "Tule!" Joka on janoisaan, tulkoon. Joka haluaa, saa lahjaksi elämän vettä. Ilm. 22:17

3.12. Sinä, Herra, olet meidän isämme. Ikuinen Lunnastajamme, se on sinun nimesi. Jes. 63:16

4.12. Heidän edellään kulkee tien aukaisija, he raivaavat tiensä, murtautuvat portista ja lähtevät. Heidän kuninkaansa kulkee edellä, Herra johtaa heitä. Miika 2:13

5.12. "Minä tulen pian, ja tullessani minä tuon jokaiselle palkan, maksan kullekin hänen tekojensa mukaan. Minä olen A ja O, ensimmäinen ja viimeinen, alku ja loppu." Ilm. 22:12-13

6.12. Jeesus sanoi opetuslapsilleen: "Joka tahtoo teidän joukossanne tulla suureksi, se olkoon toisten palvelija, ja joka tahtoo tulla teidän joukossanne ensimmäiseksi, se olkoon toisten orja." Matt. 20:26-27

Virsi 579:1 Oi Herra, korkein valtiaamme, kansaamme kaitse, armahda. Hengelläs siunaa päämies maamme ja esivaltaa johdata. Suo vallankäyttöön viisautta ja vastuun mieltä, rakkautta.

7.12. Herra, osoita minulle tiesi, opeta minua kulkemaan polkujasi. Ps. 25:4

8.12. Jeesus sanoo: "Pitäkää vaatteenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa. Olkaa niin kuin palvelijat, jotka odottavat isäntäänsä häistä valmiina heti avaamaan oven, kun hän tulee ja kolkuttaa." Luuk. 12:35-36

Virsi 8:1 Nyt tahdon käydä vastaan maailman auttaja, vaan kuinka voisin tietä hänelle valmistaa? Oi Jeesus Kristus, itse valaise minutkin, niin että tullessasi valmiina olisin.

9.12. Kuule meitä, Israelin paimen, ilmesty kirkkautessasi. Osoita voimasi, tule avuksemme. Ps. 80:2-3

10.12. Voimistakaa uupuneet kädet, vahvistakaa horjuvat polvet, sanokaa niille, jotka sydämessään hätäilevät: "Olkaa lujat, älkää pelätkö. Tässä on teidän Jumalanne!" Jes. 35:3-4

11.12. Me emme ole niitä, jotka luopuvat ja joutuvat tuhoon, vaan niitä, jotka uskovat ja pelastavat sielunsa. Hepr. 10:39

12.12. Ilo valtasi minut, kun kuulin sanan: Me lähdemme Herran huoneeseen! Ps. 122:1

60 VUOTTA SITTEN...

Kurkijokelainen 28.11.1953

Arvauskilpailu!

Järjestämme JOHANNA-kahvin ystäville joulukilpailun ajalla 1.-23. 12. 1953. Kilpailukuponit ja ohjeet annetaan myymälöissä. Toivotamme hyvää onnea!

ALASTARON OSUUSKÄUPPA r.l.

JOULUKSI saatte vielä AJOKORTIN

Olemme harkineet autokoulumme uuden koulutuksen, jolla oppilaitten lausuntojen mukaan on miellyttävä opetella ajoa. Opetus tapahtuu henkilö- ja kuorma-autoilla. Opetusta annetaan yksilyis- ja ammattikorttia varten.

Loimaan Autokorjaamon Autokoulu, puh. 34.

Lipeäkalaa

erittäin hyvää.

OSKARI HEIKKILÄ OY

Onnea

Syntymäpäiväonnittelut
65-vuotiaalle
Marja Koskiselle
toivottaa äiti ja Kati

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjäseuran Pikkujoulu-tarinailta 10.12.klo 18 Kauppaoppilaitos, Luvianpuistok.1, Pori. Tule mukaan perinteiseen joulutunnelmaan. Tarjolla pientä ohjelmaa, puuro, joulukahvit, arvontaa, kauneimmat joululaulut, joulupukki, tuotemyyntiä ym. Pikku paketti mukaan pukin pussiin.

Kurkijoki-Seuran Pikkujoulu su 8.12.2013 klo 14.00 Karjalatalon Yläsalissa, Käpylänsukuja 1, Helsinki. Jouluisia ohjelmia. Puororaha 10,00. Tervetuloa.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Maikap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kirkko DVD kiinnosti Turussa

Kurkijoen kirkko ja kirkonkylä DVD:n esittelytilaisuus keräsi 16.11. noin 70 kuulijaa Turkuun Forum Marinumiin. Kuva Ahti Kurri.

Lukijoilta Osupa silmiini

Tiijättäks työ ikkääntynneet (sellane mieki oon kuulema mukkaa), jot nyt meil tulkii ilosanoma.

Luin yhest lehest iha emeritusrohvessorin kirjoituksen, jot meil ei oookkaa hättää, jos joku nim tai assii sattuu just unehtummaa, ku se pitäs sannoo. Amerikkalaisen Virginian yl` opiston tutkijat on tulleet siihe tuloksee, jot ei oookkaa nii vaarallist ja välttämättä muistisairauvest kysymys, vaik ei ihka paikal muista, mikä sen Liisan sukunim taas olkaa. Pääs iha helpotuksen huokaus. Ah!

Se onki näät sillei, jot tuo aivokonneisto on nii mahottoma sokkeloine ja mon mutkane ,enneku sielt kaivetaa viimesest sopukast joku tieto, ni kestääh se aikasa. Sithä se putkahtaa pitkän matkan tehtyää essii, iha noi vaa. Se on näät sillei, jot mitä vanhemmaks ihmine

ellää, ni sitä enemmän tulloo tietoo. Ain on pitemp matka saaha se ulos. Nykyvää on oikei tieroruuha. Mie oikei ihmettelen, jot mite se kaik tieto mahtuu pienempääki päähä. Luulis, jot kaik olis mahottoman suurpäsii. Vaa ei.

Ei oltkaa hätä tään näköne. Saahaa iha rauhas unoh-taa ja sannoo, jot tuosha se ol kiele pääl, vuotaha, kyl se sielt tulloo. Ja silleihä siin ussei käypki. Eihä ne nuoremmatkaa kaikkii ain just muista. On iha konkreettissii kokemuksii.

"Dementia ei sittenkään taida alkaa huomenna, vaikka sen tangokuninkaan nimi ei millään tule mieleen. Ihan se on kielen päällä". Tää viimeine kaneetti ol lainaus Heikki Arvilammin sanoist. Hää on se emeritusrohves-soor.

Viisaita haastel.

Anja

Puhu niiku suomea

Mikä on saanut meidät suomalaiset puhumaan "niiku"-kieltä? Harmikseni sitä kuulee "niiku" monta kertaa "niiku" joka päivä. Se on "niiku" ikävää kuunneltavaa ja vielä "niiku" erittäin yleistä. TV:ssä haastateltiin äskettäin erästä helsinkiläistä kirjailijaa ja hän esitti "niiku" asioita "niiku" samalla tavalla. Luulisi kirjailijalla olevan parempi sanavarasto, jotta ei tarvitsisi "niiku" toistaa tuota niiku-sanaa.

Missä on mennyt "niiku" pieleen? Onko vika siinä, että ei keksi sopivan nopeasti tarvittavaa sanaa ja silloin niikuttaa? Suosittelisin tässä tapauksessa harjoittelua ilman niiku-sanaa, ihan "niiku" ilman

niikua. Tämän harjoittelun voisi tehdä "niiku" yksistään, "niiku" metsäpolulla tai "niiku" sängyssä "niiku" nukkumaan mennessä.

Olen myös huomannut, että se on "niiku" tarttuvaa tautia, leviää "niiku" kulovalkea "niiku" ruohikossa! Syynä saattaa olla tähän puhumisen tautiin myös nykyajan tietovempeleet, joita käyttämällä monen kielenkäyttö "niiku" rapistuu ja sanavarasto "niiku" köyhtyy "niiku" entisestään huononee.

Jos olet jaksanut lukea tämän tähän saakka, niin pyydän, että lukisit sen vielä uudelleen jättämällä niiku-sanat pois. Minkä havainnon "niiku" teet?

Niiku Eino Vepsä

Tervun Helmelän lahdesta otettu kuva herätti ihailua. Lahti on saanut niemensä aikoinaan helmen kalastuksesta.

Matkakuvia Kurkijoelta oli esillä Vampulassa

Vampulan kirjastossa oli lokakuun ajan esillä Erkki Poutasen valokuvia Kurkijoen matkoilta ja matkojen varrelta.

Näyttely kiinnosti yleisöä, totesi kirjastonhoitaja Marjut Koski. Lokakuu oli kävijämäärältään huomattavasti tavallista vilkkaampi. Osa kävijöistä oli outoja, ilmeisesti he olivat tulleet

valokuvanäyttelyn takia.

Kauniiden maisemakuvien ääressä viihdyttiin tovi. Monet katselijat totesivat kuvia katselleessaan, että mieli tekee mennä paikan päälle katsomaan näitä ihania maisemia.

Myös Jaakkiman massiivisen kirkon rauniot herättivät katsojissa ihailua. Kirkko oli rakennettu noin 150 vuot-

ta sitten ja paloi 1947. Seinät ovat edelleen pystyssä, tiilit ja laastit paikoillaan. Emme voi muuta kuin ihaila rakennusajan ammattimiesten taitoja. – Silloin on osattu kirkot rakentaa kestäviksi, totesivat katselijat.

- Näyttely oli kokonaisuudessaan onnistunut, järjestäjinä olimme tyytyväisiä, totesi Marjut Koski.

Taloudellisista haasteista huolimatta Toimintaa ei supisteta

Tällaiseen johtopäätökseen tuli Kurkijoki-Säätiön hallituksen koolle kutsuma Strategia- ja talousseminaari 17.11. Seminaarissa käsiteltiin suuria suuntaviivoja tulevaisuuteen.

Kurkijoki-Säätiö on toiminnaltaan kenties monipuolisin karjalaisista säätiöistä. Toimintaan kuuluvat suurimpina Kurkijokelainen –lehden julkaiseminen, Kurkijoki-Museon ylläpitäminen, pitäjäjuhljen järjestäminen ja Kurkijoen matkojen organisoiminen. Kaikki toiminta vaatii taloudellisia, henkisiä ja käytännöllisiä resursseja. Resurssipula vaivaa monia toimintoja.

Säätiön hallituksen puheenjohtaja **Timo Rouhiainen** oli huolissaan, miten tulevaisuudessa pystytään hoitamaan kaikki toiminnot kannattavasti ja kyseenalaistikin, onko kaikki tarpeellista tai voisiko vastuuta jakaa.

Varainhoitotoimikunnan puheenjohtaja **Pertti Hartikka** esitteli säätiön varal-

lisuutta ja totesi, että pääomatuottojen suhteen aika on huono. Hän laski, että talouden tasapainottamiseen menee viitisen vuotta, jos tuottoja saadaan viitisen prosenttia ja toiminnan kulut tasapainottuvat.

Hallituksen tuoreinta jäsentä **Pekka Ahokasta** ajattelutti viime vuotinen reilusti miinusmerkkinen tilinpäätös, hän kannustikin kaikkiin keinoihin – pieninkin – tilinpäätöksen parantamiseen.

Kurkijokelaiset tuotteet ovat kunnossa

Hallituksen jäsen **Eero Sinkkonen** nosti esille kurkijokelaisuuden henkiset arvot: - Kurkijokelaisuuteen kuuluminen on hieno asia, yhteenkuuluvuus ja onnistuminen ovat sille keskeisiä piirteitä ja niitä tulee nostaa esiin.

Yhteisenä mielipiteenä oli, että kurkijokelaisuuteen liittyvät tuotteet ovat kunnossa. Lehti on kiinnostava, museo hyvin hoi-

dettu, myyntituotteet monipuolisia. Valtuuskunnan puheenjohtaja **Anna-Maija Nurminen-Lempinen** heitettiin keskusteluun: - Ovatko jo liiankin hienoja, vastaavako kustannukset hintoja?

Seminaarilaiset kiittelivät julkaisutuotteita, erityi-

sesti tänä vuonna uusintapainoksena tullutta Kylästä kylään –kirjaan, mutta totesi, että julkaisutoiminta ei ole tuottavaa, mutta kaikesta huolimatta tärkeää perinneyötä.

Suurimpana taloudellisenä haasteena on museon

ylläpitäminen. – Museosta ei tule tuottavaa, uskoisin, että tulevaisuudessa kulut pystytään pitämään siedettävänä, totesi museotoimikunnan puheenjohtaja **Ville Laakso**. Tänä vuonna museon taloutta on rasittanut muutto uusiin kalliimpiin tiloihin. Uusien tilojen myötä kurkijokelaiseen perinteeseen tutustuminen on nyt paremmin kaikkien ulottuvilla. Suunnitteilla oleva yhdistys museon toiminnan

tukemiseksi sai kiitosta.

Säätiön toiminnan keskeinen tehtävä on perinteen kerääminen, säilyttäminen ja ylläpitäminen, siinä museolla lehden ohessa on keskeinen tehtävä.

Kurkijokelaisuus on kaikkien asia

Keskustelussa edettiin käytännön asteelle suunnitellen konkreettisia toimenpiteitä talouden vahvistamiseen, mm seminaariin osallistuneet lupasivat osallistua lehden tiettyjen teemanumeroiden ilmoitusmyyntiin ja innostaa kurkijokelaisia osallistumaan yhteisten tapahtumien toteuttamiseen.

Keskustelua käytiin myös siitä miten evakokupolven jälkeläiset kokevat kurkijokelaisuuden. Onko se heille sitoutumisen arvoinen asia? Ja miten heidän tavoitetaan?

Yhteinen tahtotila oli hyväksi todettujen toimintojen säilyttäminen nykyisellä tasolla huomioiden kustannusten nousun.

Pekka Ahokas, Eero Sinkkonen ja Ville Laakso tutustuivat väliajalla myyntituotteisiin.

Aarne Heinonen

Syntynyt Kurkijoella Ihojärven kylässä marraskuussa 1927
Vanhemmat: isä Antti Heinonen, s. 10.2.1905 Ihojärvellä, äiti Katri os. Kärhä, s. 27.12.1905 Vätikässä

Kirjoittaja 1980-luvulla.

Evakkopojan tarina Lapset ovat tärkeämmät kuin eläimet

Alakoulu meni ja siirryimme yläkouluun. Opettajana oli Jussi Hiekkänen. Hän oli Inkerin pakolaisia, joka pian valmistuttuaan oli tullut Räihävaaraan opettajaksi.

Yläkoulussa oli neljä luokkaa yhtenä yhdysluokkana oppilasmäärän ollessa 30 paikkeilla. Sinne siirtyminen jännitti jonkin verran. Muutaman viikon kuluttua toinen meistä loihe lausumaan: ”Eihän tämä yläkoulukaan vaikeaa ole, kun vain läksyt osaa.”

Tuo lausahdus olisi käytölpöinen vieläkin.

Koulumatkalla tunti vilahti kuin minuutti

Oli se kummaa, että koulumatka vei aikaa aivan eri tavalla aamulla kuin ilta-päivällä. Aamulla matkaan kului vajaa tunti mentiinpä sitten suksilla tai kävellen. Talvella kotiintulomatkaan kului sama aika, mutta kun tultiin kesään, niin ”matka piteni”. Aikaa saattoi kulua jopa kolme tuntia.

Asiaan vaikutti tien alitse kulkevat pienet purot. Aina niissä virtasi vettä milloin enemmän milloin vähemmän. Monasti oli katsottava millä tavalla ”laiva” selviää tierummasta ja kenen ”lai-

va” parhaiten laskee kosket. Näissä touhuissa aika kului kuin siivillä, ei edes nälkä tullut mieleen. Tunti vilahti kuin minuutti. Kotona oli sitten tehtävä jonkinlainen raportti ajan kulumisesta.

Usein koulumatkallamme oli kolmantena Rasilaisen Lempi, naapurimme Matti Rasilaisen tytär ja luokkatoverimme. Hän oli vuosikausia meidän parhain leikkiverimme. Näin jatkui talvisotaan asti.

Sairaudet koskettivat

Syyskesällä 1935 tai –36 isä sairastui vakavasti. En muista, mikä oli sairauden laatu. Pienet sairaudet hoidettiin siihen aikaan kotona, sairauden tuli olla melko vakava, jotta lähdettiin sairaalaan. Isä joutui nyt sairaalaan Sortavalan.

Muistan kerrotun, että hän käveli linja-autoasemalta sairaalaan ja siellä todettiin miehellä olevan yli 40 astetta lämpöä. Isä lieene ollut sairaalassa useita viikkoja.

Syksy oli sateinen ja viljankorjuu vaikeaa. Äiti sai jostain lisätyövoimaa ja sateen kanssa kilpaa yritettiin saada vuoden sato korjuuseen. Saatiinko kaikki korjattua vai jäikö osa pellolle, en muista. Se oli vaikein syksy, näin olen kuullut vanhempieni myöhemmin muistelevan.

Oli kaunis syyspäivä, kun tulimme koulusta kotiin ja tuvassa huomasimme isän tulleen sairaalasta kotiin. Se oli riemun päivä pienen pojan elämässä.

Äidin äiti, mummo, oli saanut lievän halvauskohta-

Räihävaaran yläkoululuokka III-IV vuonna 1938.

uksen joitakin vuosia sitten ja hänen liikuntakykynsä oli mennyt. Viimeisinä vuosinaan hänet piti syöttää. Minä ja Arvi vuorottelimme mummon syöttämisessä. Ei ainakaan ole jäänyt mieleeni, että tämä velvollisuus olisi koettu ikävänä pakkona, vaan halusimme auttaa mummoa, joka oli pitänyt huolta meistä.

Mummo ei pystynyt kääntymään vuoteessaan, yölläkin kääntäminen tuli suorittaa useita kertoa, joten äiti ei saanut vuosikausiin nukkua yhtään yötä normaalisti. Olen myöhemmin monesti ajatellut, miten äiti jaksoi sen ajan. Päivällä oli kiire normaaleissa talon töissä ja jokaiseen yöneen tuli 4-5 keskeytystä.

Keväällä 1938 mummo tunsu lähtöajan lähenevän ja sanoi haluavansa papin.

Siltä istumalta isä lähti hevosella kirkolle ja toi papin. Näin paljon kärsinyt mummo oli valmis lähtemään ja siirtymään rajan taakse. Lähtöä ei tarvinnut kauaa odottaa, muistaakseni seuraavana yönä hän ei tarvinnut enää toiselle kyljelle kääntäjä. Tuskat olivat loppuneet ja hän oli saanut ikuisen rauhan.

Loma antoi uusia kokemuksia

Tuli kesä 1939. Setämme Pekka Heinonen oli asemamiehenä Elisenvaarassa. Meille luvattiin viikko lomaa ja saimme mennä sedan ja tädin luo Elisenvaaraan. Heillä oli kolme lasta, kaikki meitä nuorempia, Arvia pari vuotta nuorempi Rauno, toinen poika Lauri ja vielä Airi, joka oli 4-5

tienoilla. Menimme linja-autolla.

Se oli hauska viikko. Kävimme sedan kanssa Sortavalassa, teimme matkan konduktöörivaunussa. Se oli elämäni ensimmäinen kaupunkimatkani ja liekö ollut ensimmäinen junamatkakin.

Tädin kanssa kävimme Punkaharjulla. Matka oli vähällä päättyä onnettomasti. 5-6 –vuotias serkkuni Lauri ei osannut uida, mutta meni syvään rantaan rohkeasti ja oli heti umpisukkelissa. Huonosti hänen olisi käynyt, ellei tati olisi ollut lähellä ja saanut poikaa pelastetuksi. Lauri pärski vähän aikaa vettä, mutta ei siitä sen ikävämpää seurannut.

Molemmat pojat lähtivät lomamme päätyttyä meille ja kesä meni leikkiessä ja pieniä askareita tehden.

Sukkaa pukkaa....

Seh  myö jokkaine tiijet  , että ko jalat on lämpimät, on koko ihmise olotila kaikki puoli paljo mukavampaa, ko jos jalkoi kylmää.

Että ensi vuonna Satakunnan Keskussairaalassa syntyvillä vauvoilla olisi mahdollisimman ”lämminhenkinen” alku uudelle elämälleen ovat karjalaiset lähteneet hyvälle asialle. Tarkoituksena on lahjoittaa synnytysosastolle sukkaa laitettavaksi jokaisen uuden tulokkaan pieniin jalkoihin.

Porin Karjala-Seura on haastanut Satakunnan piirin Karjalaseurat ja pitäjäseuran neulesukkaa - vauvoille kampanjaan.

Hiitolan Pit j seura otti haasteen innolla vastaan. Tavoitteena on saada kokoon runsaasti pieniä neulesukkaa, jotka sitten ystävänpäivänä helmikuussa 2014 luovutetaan Satakunnan Keskussairaalan synnytysosastolle.

Aikaa neulomiseen on tammikuun loppu päiviin asti. Vaikka seuramme inostuneiden k sity ihmisten puikot täällä Porin seu-

dulla alkoivatkin jo vinhaa vauhtia heilua, olisi toiveena saada tähän haasteeseen osallistujia myös muualla asuvistakin neulojista. Toivottavasti myös SINÄ voisit kartuttaa Hiitolaisiin saamaa haastetta vauvasukien lahjoituksellasi.

Huonona k sity ihmisenn  olen itsekin päättänyt pistää korteni kekkoon ja ottanut urakaksi neuloa ainakin 4 paria sukkaa. (Tämä määrä tulee 2 lanka ker st )

Eik h n tehdä yhdessä

kunnon ”jytky” että meillä olisi ystävänpäivänä runsaat tuliaiset synnytysosastolle viemisin . Lämmin kiitos jo etukäteen.

Sukkapuikot: 3-3  . Lanka: Novita Wool tai Marttonen vauvasukkalanka.

Haasteen mukana tuli myös ohje jonka mukaan voi sukat valmistaa. Ohjeen saa tarvittaessa allekirjoittaneelta p.0405387401 tai toimituksesta.

Pakko ei ole kuitenkaan tehdä sillä mallilla, pääasias

että sukissa on kunnon varret että ne pysyvät pienissä jaloissa.

Raija Laaksonen
seuran pj.

Sukat voi tapahtumissamme luovuttaa allekirjoittaneelle tai l het   osoitteella

Hiitolan Pit j seura ry. / Raija Laaksonen Ritariperhontie 24 B 28200 Pori

Sukalaiset saapuivat evakkoon Savojalle, leikkikavereita riitti

Koulu alkoi taas syksyllä. Olimme Arvin kanssa ylkoulun kolmannella (5) luokalla. Pitkin kesää ja syksyä oli saatu lehdist  lukea, että Euroopassa ollaan sodan partaalla. Me lapset emme tajunneet asian vakavuutta.

Toimme koulusta tullessamme postin ja eräänä päivänä oli sitten h lyy tinen: Sota oli syttynyt! Saksa oli hyökännyt Puolaan. Koulu jatkui kaikesta huolimatta. Aikuisten puheissa vilahdelti vakavia sanoja varsinkin sen jälkeen kun Baltian

maat olivat saaneet käskyn Moskovan neuvotteluihin. Tuli Suomenkin vuoro ja neuvottelut alkoivat.

Asutuskeskuksia alettiin evakuoida, meidänkin koulumme keskeytyi. Meille tuli runsaasti sukulaisia evakkoon. Imatralta tuli Tannisen täti (isän sisar Eeva) kolmen lapsensa kanssa; Eino oli minun ikäiseni, Helvi pari vuotta vanhempi ja Hilikka muutaman vuoden nuorempi. Lahdenpohjasta tuli Kesselin täti Helvi tyttärensä kanssa. Hän oli isän vanhin sisar. Lisäksi tuli tädin vanhimman pojan vaimo tyttärensä Sylv n kera. Mari-täti Elisenvaarasta

saapui neljän lapsensa kanssa, Raunon, Laurin, Airin ja Eiran, joka oli vasta vajaan vuoden ikäinen.

Oli Heinossessa porukkaa! Kun käytiin ruokapöytään, oli sy ji  lähes parikymmentä. Aikuiset auttelivat talon töissä ja lapsilta ei puuttunut leikkikavereita.

Neuvottelujen pitkittytess  useimmat vieraat lähtivät takaisin koteihinsa, meille jäi vain Pekka-sedän perhe, siis Mari-täti ja lapset.

Monet miehet olivat saaneet kertausharjoituskutsun, mutta isälle ei sellaista ollut tullut. Tilanne näytti laukeavan ja koulutkin jatkoivat keskeytynyttä toimintaansa.

Pojat matkustivat bussilla Elisenvaaraan. Viipurin linja-auto Oyn bussi Elisenvaaraan vuonna 1938, bussin edessä rahastaja Tauno Huolman. Kuva Kurkijokimuseon arkisto.

Savojalla oli talvisodan aikaan rauhallista

Talvi oli tullut ja oli hyvä rekikeli. Marraskuun viimeisenä päivänä, Antin päivänä, isän nimip iv n , isällä oli asiaa Elisenvaaran asemalle. Hän asetti menonsa niin, että saimme kyydin kouluun. Ajettuamme pari-kolme kilometriä leudossa talvis  ss  tulimme pienelle mäelle, siinä alkoi korviimme kuulua kuin kaukaista ukkosen jyryn  . Se tuntui jatkuvan taukoamatta ja kuului Karjalan kannaksen suunnalta.

Pahat aavistukset täyttivät mielen. Tuo ei ole normaalia jyryn  . Jotain on tapahtumassa, jotain sellaista, jota on koko syksy pel tt , mutta ei uskottu tapahtuvaksi.

Tultuamme kouluun opettajalla oli lyhyt tiedotus. Hän ilmoitti vihollisen hy k nneen aamulla ja maan olevan sodassa. Koulutyö keskeytetään toistaiseksi. Palasimme heti kotiin ja alkoi odotus isän paluusta.

Vihdoin illan jo pimetessä hän tuli ja kertoi, että Elisenvaarassakin oli ollut useita hälytyksiä. Tällöin Elisenvaaraa ei kuitenkaan pommitettu.

Isä lähti ”sinne jonnekin”

Muutaman päivän päästä isälle tuli reserviinkutsu. Hän lähti ”sinne jonnekin”. Koska taloon ei jäänyt ketään miespuolista, meille palkattiin serkun poika, noin 17-18-kesäinen Viljo Kärhä. Hän oli meillä talvisodan ajan tehden hevosajot ja muut miesv elle kuuluvat tehtävät.

Talvisota jatkui kovine pakkasineen, voittoineen ja tappioineen. Kirkkaina talvip iv in  näkyi useasti vihollisen pommikoneita korkealla lentäen. Pommitusten kaamea jyly kuului Elisenvaaraan, joskus näkyi tulipalojen loimu ja paksut savupatsaat. Kerran pudotettiin muutama pommi kilometrin päähän kodistamme. Ne putosivat metsään ai-

Elisenvaaran pommitusten savut näkyivät Savojalle asti. Kuva SA-kuva 19.3.1940.

heuttamatta vahinkoa.

Helmikuussa tuli tieto isän äidin kuolemasta.  iti lähetti tästä heti tiedon isälle. Postinkulun ollessa hidasta, isä sai tiedon vasta hautaustilaisuuden päivänä.

Tuli tieto, että vanhukset ja lapset olisi evakuoitava.  iti päätti, että kun olimme jo niin suuria, meitä ei evakuoida, vaan pysymme yhdessä.

Tyrmistyksen jälkeen valmistauduttiin evakuointiin

Maaliskuun 13. päivänä kuului huhua, että rauha olisi tehty. Meillä ei ollut radioita, Arvi lähetettiin naapuriin kuuntelemaan uutiset. Häiriöiden seasta saatiin selvyys, että rauha oli tehty. Mutta minkälainen rauha? Aikuiset olivat aivan tyrmistyneit . Tyrmistynyt oli myös 11-vuotias poika.

Ensimmäisen järkytyksen mentyä ohi, ajatukset oli suunnattava evakuoinnin käytännön toteuttamiseen.

Isä ei saanut lomaa, mutta Pekka-setä oli apuna. Viljat, ajokalut, huonekalut ja muut käyttöesineet vietiin maantien varteen Maasiltaan.

Karja, viisi lypsylehmää, laitettiin evakkotielle laput kaulassa. Hevosia oli kaksi; vanha Helka-tamma ja parivuotinen nuori hevonen, hyv ist  vanhemmista polveutuva tamma. Eläimet oli lähetettävä ilman omaa huoltajaa, koska sellaista ei meiltä voitu järjestää.

 iti olisi voinut lähteä, mutta silloin olisimme me, Arvi (11 v.) ja minä (12 v.), jääneet kaksin evakkomatkalle. Päätettiin, että lapset ovat tärkeämmät kuin eläimet.

Kozlovin suunnitelma Kala-Rannan rahoittamaksi nuorison vapaa-ajankeskukseksi on nyt saanut tarvittavat luvat: 1800-luvun kivilavetan raunio puretaan, tilalle tulee eräänlainen kopio.

Lopotti venäläisarkkitehtien visioissa Pahoja paikkoja

Opiskelijakilpailun muodossa oli tarkoitus etsiä parannusehdotuksia erityisen ikäviksi muuttuneisiin kohtiin, mitään olemassa olevaa purkamatta: vuonna 1991 palaneen kirkon paikalle, kivilavetan rauniolle, kylänjohtajan uudistaloille, Soskuan myllykoskelle ja Sortavalan satamalle.

Alkajaisiksi bussi rytytti savista tietä Soskuaan, josta Suomen aikaan saatiin Lopotin ensimmäinen sähkö. Luonnonkauniiseen myllykoskimaisemaan oli pystytetty kalanjalostusyhtiö Kala-Rannan – joka myös sponsoroi festivaalia! – hehkuvansininen norjalai-

nen pakettipeltihalli ja jättimäinen tehdashirsipyntä. Festivaalin järjestäjiin kuulunut arkkitehti Kirill Kozlov valitti: ”Että minä kirosin kun näin tämän!”

Kurkijoki on Kozlovin sydäntä lähellä. Hän kävi Kurkijoella ensi kertaa 14 vuotta sitten ja laati vuonna 2009 kirkonkylälle suojelukaavaehdotuksen, joka kuitenkin kaatui kylänjohtajan vastustukseen. Kozlov on myös tutustunut Lopotin historiaan. Ja jotta muutkin tutustuisivat, pidin Sonckin talon nurmikolla kuvaesityksen siitä, keitä Lopotissa on eri aikoina asunut ja mitä he milloinkin ovat rakentaneet.

Kilpailun tuloksia

Kilpailun tulokset julkistettiin lokakuussa. Erityisesti kirkon ja vanhan kivilavetan paikat olivat inspiroineet opiskelijoita.

Voittajan ratkaisi raati, johon kuuluivat mm. Pietarin arkkitehtiiliiton puheenjohtaja Oleg Romanov ja varapuheenjohtaja Svjatoslav Gaikovits sekä tietysti Kirill Kozlov.

Sympatiani saa arkkitehtiopiskelija Vsevolod Karetnikovin voittoisa ehdotus. Karetnikov on ymmärtänyt sekä suomalaisten surua menetetyistä kodeista ja maista että sotienjälkeisten asukkaiden kokemaa vie-

Pietarin arkkitehtiiliiton puheenjohtaja Oleg Romanov pahoitteli: ”Kurkijoelle ei sotien jälkeen muuttanut venäläisten parhaimmistoa.”

Arkkitehtiopiskelija Vsevolod Karetnikovin ehdotus.

rauden tunnetta. Siksi hän on pyrkinyt luomaan olosuhteet sekä paikallisten asukkaiden toiminnalle että kotiseudullaan vieraileville suomalaisille.

Karetnikov ehdottaa Lopottiin arkistoa, galleriaa, lisätiloja kotiseutumuseolle sekä tutkijamajoitusta. Navetan paikalla on hauska kivilavetasta aiheita lainaileva oppilaitosrakennus. Kohtaus- ja kokouspaikaksi hän on luonnostellut kirkon perustuksille miltei runollisen paviljongin, jonka auditorion katon muodostavat ylösalaisin käännetyt veneet – viittaus ikiaikaiseen ve-

nekulttuuriin (tekijä näyttää tosin unohtaneen, että kirkon paikka oli korkealla kalliolla eikä viheriöivässä heinikossa).

Mutta mikä kohottaisi tietoisuutta rakennusperinnön arvosta laajemmin? Kysyin tätä arkkitehti Mihail Mamošinilta, joka piti festivaalissa pohjoisten alueiden erikoislaatua tutkailevan luennon. ”Aika”, hän vastasi.

Netta Böök

Arkkitehti, joka tekee väitöskirjaa Kurkijoen kirkonkylän vaiheista.

Kurkijokisia juttuja Tietalkoissa ei vauhtia puuttunut!

Valkjärven mökkiä kesällä 1951 rakennettaessa oli järven eri rannoilla käynnissä monia muitakin mökin rakennustyömaita. Kaksi naapureistamme rakensi samaan aikaan ja tarvittiin tietä sekä rakennustarvikkeiden kuljetuksiin että henkilömatkoihin.

Mökkiläiset olivat yhtä mieltä siitä, että yhteisesti

rakennettavan ja hoidettavan tien hallinnointiin tarvitaan yksityistiekunta. Isäni oli siinä keskeinen puuhamies ja niin Valkjärven-Kivenpuunlammen yksityistiekunta perustettiin. Siihen aikaan ei kunnat eikä valtio millään tavalla tukeneet tiekuntien toimintaa. Tie kuntien osakkaiden vuosittaiset osakasmaksut ja

työvälineenään säännölliset talkoot olivat ne välineet, joilla tietä kunnossapidettiin ja parannettiin.

Tietalkoot pidettiin kesäaikaan silloin kun mökeillä oli eniten asukkaita eli yleensä Juhannuksen alla. Ilmoitus ja kutsu talkoisiin tuli postitse. Sitä ennen oli sovittu mitkä saunat rannoilla lämpiävät talkoiden päätyttyä. Naapurimme Riihimäen panimon toimitusjohtaja Ripatti lahjoitti talkoisiin janojuomat eli ykköspilsnerit ja limonaa-dit! Niitä hänellä oli tapana lahjoittaa runsain mitoin.

Suurin piirtein tien puolivälissä oli Valkjärven kar-

tanon hiekkakuoppa, johon saattoi peruuttaa kuorma-auton yksi kerrallaan. Me talkoomiehet lapioidimme asetuimme auton taakse ja molemmille sivuille täytäksemme kuorman mahdollisimman nopeasti. Soraa heitettiin lavalle täysin lapioiden kilvan toistemme kanssa. Kuormaautosnopeus oli lähes sellainen, että kun edelliset lapiolliset kahativat lavalle, uudet lapiotäydet jo olivat lentoon lähdössä!

Tiekunta oli yleensä vuokrannut kolme kuorma-autoa kuljettajineen ja täyden kuorman lähdettyä jo seuraava auto peruutti

hiekkakuoppaamme! Ripatin janojuomat tekivät kauppaansa hien virratessa noroina jokaisen talkoomiehen keholla ja kasvoilla.

Mökkiläisten puoliset toivat kahvia ja pullaa aidoilla kahvipannuilla ja pullakoreilla ja kylläpä kahvi maistui!

Tie sai vähitellen hyvän pinnan ja kutsu kuului, että talkoosaunat ovat kuumiksi lämminneet! Mikäpä tuntui sen paremmalta kuin päästä hikisenä saunaan, maittavaan löylyyn, hyväntuoksuiseen vastanläiskeeseen ja pulahtamaan kirkkaaseen Valkjärveen. Yleensä kiu-kailla paistui myös sauna-

makkaraa, joka huuhdottiin alas Ripatin pilsnerillä!

Tietalkoot vahvistivat mökkiläisten yhteisöllisyyttä ja toivat yhteisin ponnituksin hyväkuntoisen tien kaikkien käyttöön. Vielä kuuden vuosikymmenen jälkeen tunnen kiitollisuutta niille toimenmiehille, jotka talkoot järjestivät ja kantivat yhteisvastuuta asioiden hyvästä hoidosta!

Paavo S.Vepsä
Juuret Kurkijoella

Valoa ja rauhaa ikoninäyttelystä

Ikiaikainen perinne elää ajassamme. Kuva puhuu myös nykyihmiselle.

Ikoniperinne on jo parin tuhannen vuoden mittainen. Vanhimmat puolelta maalattut ikonit ovat 500-luvulta.

Kolmen hiitolais- ja karjalaisjuurisen ikonimaalausta harrastavan ikonimaalarin töitä oli esillä Porissa Hiitolajuhlassa. Esillä oli Alpi Ikäheimosen maalaamia Kristus-ikoneja, Salme Rekolan eriaiheisia Jumalanäiti-, Kristus- ja tapahtumaikoneja sekä Markku Ihalaisen Jumalanäiti- ja Kristus-ikoneja. Kaikkiaan ikoneita oli viitisenkymmentä.

Ikonit ovat kuuluneet Markun elämään jo yli kaksikymmentä vuotta. Salme on maalannut ikoneita yli kymmenen vuoden ajan ja Alpi yli viisi vuotta. Ikonimaalausta he ovat opiskelleet lukuisilla kursseilla sekä Heinäveden Valamon luostarin opistossa. Opetta-

jina ovat olleet ortodoksista ikonimaalausperinnettä vaa- livat ja johtavat opettajat. Ikonimaalausta käsittelevä kirjallisuus on täydentänyt opiskelua.

Näyttelytilaan saatiin melkein kirkollista tunnelmaa, kun katsojat kulki- vat ikonien äärellä ja pyhät katsoivat heitä pöydiltä.

Näyttelyssä jokainen sai kohdata ikonin haluamal- laan tavalla.

Tunnelma ja vaikutta- vuus syntyivät ikoneiden ilmeiden rauhallisuudesta ja lempeydestä. Taustamu- siikkina soi lempeä ja har- ras ortodoksinen kirkkomu- siikki. Tuohuskynttilöitä oli sytytetty edustamaan pyhiä arvoja.

Ikonimaalaus on jatkuvaa opiskelua

Ikonia koskevia sääntöjä ja rajoituksia on paljon. Opi- tavaa on loputtomiin. Maa- laus syntyy hitaasti, koska tekniikka vaatii suurta kär- sivällisyyttä. Temperamene- telmässä käytetään muna,

etikkaa tai valkoviintä ja jauhemaisia värejä. Piir- roksen suunnittelu ja teko ovat usein haastavia. Maa- latessa pitää malttaa tehdä ohuita maalauskerroksia ja kuivattaa kerrosten välillä. Lehtikultaa käytetään mm. sädekehään, taustoihin ja vaatteiden sädevaalennok- siin. Valo korostuu, kun ensin maalataan tummat sävyt ja sitten vaaleat. Maa- laaminen on rauhoittumista ja loikkausta arjen keskeltä ikonien rauhaan.

Kaikki ikonimaalarit; Alpi, Markku ja Salme ovat saaneet vaikutteita monelta taholta. He ovat käyneet lä- pi pyhien elämäkertoja ja opiskelleet ikonin perusteita. Kiireellä ei ole ollut sijaa, kun asioita on opeteltu pala palalta.

Alpi on maalannut Kristus-ikoninsa valmiiksi kiireettömässä ympäris- tössä Valamon luostarin ikoniakatemian ikoniklini- kalla. Muilta eri opistojen kursseilta Alpi on saanut ohjausta ja oppeja omassa ikonikoulutuksessaan.

Markku taitaa ikonipohjien valmistuksen

Markku on aloittanut iko- nimaalausharrastuksensa lukemalla kaikkien pyhien elämäkerrat ennen varsi- naiseen maalaustyöhön ryh- tymistä. Hän on maalannut paljon rauhallisessa kotiy- mästössä. Markku on käy- nyt moninaiset kurssit ikoni- vuosiensa aikana. Valamossa pidetyt maalauskurssit ovat olleet myös hänelle tärkeä osa ikonikulttuuria. Markun

osaamiseen kuuluu olennai- sesti lisäksi ikonilautojen eli ikonipohjien teko. Useimmi- ten hän maalaa hyvin kook- kaatkin ikoninsa itse valmis- tamille ja myös itse pohjuste- tuille ikonilautoille. Tämän varsin harvinaisen taidon kautta hän avaa ikoneittensa avulla sillan ortodoksiseen kulttuuriin ja teologiaan.

Salmen ikonit ovat val- mistuneet vuosien varrella eri aiheista. Aihevalintoina ovat olleet niin Jumalanäiti- ikonit kuin Kristus-ikonit ja

tapahtumaikonit. Ensimmäi- seksi maalattavaksi valikoi- tui Vladimirin Jumalanäiti- ikoni. Tämän ikonin teke- misen äärellä oli erityinen Hiitolainen läsnäolo. Salmen äiti oli aina 60-luvulle asti ortodoksuskoinen. Käytän- nön tarpeista lähtien uskonto muuttui myöhemmin evan- gelisluterilaiseksi. Äidin su- vun puolella ortodoksisuus ja ikonit ovat kuuluneet vuosi- kymmenten ja jopa vuosisa- tojen perinteeseen.

Tapahtumaikoneita ovat esim. Kristuksen syntymä ja Pyhä Kolminaisuus. Lempi- aiheina on syntynyt useita perheenjäseniin tai lähisu- kulaisiin liittyviä nimik- koikoneita. Ns. perheikoni syntyi äidin, isän ja isoäidin muistoksi.

Korviimme kantautunut palaute oli kannustavaa. ”Upea tavallisuudesta poik- keava kokonaisuus”. Tausta- musiikki teki ainutlaatuisen tunnelman näyttelyyn”. ”Näyttely oli upea tavallisuu- desta melkoisesti poikkeava kokonaisuus”.

Kaikki me kolme maa- laria jatkamme rakasta iko- ninmaalauksen harrastusta. Ikonioppi puhuttelee meitä ja elää arjessamme.

Jutun kokosi **Salme Rekola**

Ikonimaa- larit Alpi Ikäheimonen (vas), Salme Rekola, or- todoksipappi Jorma Kudjoi ja ikonimaa- lari Markku Ihalainen.

ADVENTTIKAHVIT ja AVOIMET OVET

Kurkijoki-museossa ja Kurkijokelaisen toimituksessa
pe 29.11. klo 10-14

Museoon vapaa pääsy, kahvitarjoilu

Tervetuloa!

osoite: Kuukankuja 1, Loimaa

Joulutervehdys Kurkijokelaisessa

Joulutervehdykset sukulaisille ja ystäville julkaistaan Kurkijokelaisen numerossa 24, joka ilmestyy 13.12.

Joulutervehdyksen lähettäminen on helppoa. Sen ja maksun (10 €) voi lähettää kirjokuoressa postitse tai tuoda Kurkijokelaisen toimitukseen.

Tervehdyksen voi lähettää myös sähköpostitse tai tekstiviestinä. Aluksi lähettäjän nimi ja osoite, sen jälkeen ilmoitusteksti. Tällöin ilmoituksen hintaan, 10 € lisätään 1 €:n laskutuslisä.

Puhelimitse tervehdyksiä otetaan vastaan toimituksen aukioloaikoina ti ja to klo 9-14

Esimerkki: **Maija (s. Meikäläinen) ja Kalle Karjalainen, Hiitola Hömmö ja Kurkijoki Lapinlahti – Loimaa**

Voit laittaa joululehteen myös suuremman ilmoituksen joko värillisenä tai mustavalkoisena.

1 x 50

35,00 €
(sis. alv 24 %)

TERVEHDYKSET TULEE OLLA TOIMITUKSESSA VIIMEISTÄÄN 9.12.

40,00 € (sis. alv 24 %)

Kurkijokelainen

Kuukankuja 1, 32200 Loimaa
puh. 050-5213336
toimitus@kurkijoki.fi

Himmeli - kansanomainen jouluperinne

Oljet ovat olleet osa suomalaista joulua jo keskiajalta lähtien. Oljet levitettiin tuvan lattioille tuomaan lämpöä ja ne symboloivat seuraavan vuoden satoa. Tapa levittää olkia lattioille oli yleinen kaupunkikodeissa, myös muualla Euroopassa.

Sitä ei kuitenkaan tiedetä mistä tapa on saanut alkunsa. Eräät lähteet kertovat sen levinneen kristinuskon myötä symboloimaan Jeesus-lapsen seimiolkia, toisten lähteiden mukaan se on pohjoismainen pakanallinen tapa.

Vanhan uskomuksen mukaan jouluoljilla ei saanut temmeltää liikaa. Jos oljet sotkeentuivat, seuraavan kesän sato lakoon tuisi. Talon väki siirtyi jouluna nukkumaan oljille, ja vuoteet oli varattu vainajille ja enkeleille.

Himmeleiden alkuperä tuntematon

Himmeleiden alkuperää ei tunneta. Sen uskotaan kuitenkin liittyneen jouluolkien käyttöön. On arvailtu olisiko himmeleiden teko alkanut kirkkoissa nähdystä kynttiläkruunuista vai katto-orrelle heitettävistä ennustusoljista. Suomeen himmeli on tullut ruotsista ja sana tulee vanhasta germaanisesta sanasta himmel,

joka tarkoittaa taivasta.

Joka joulu tehtiin uusi himmeli ja se pidettiin tuvassa juhannukseen asti. Näin varmistettiin uskomuksen mukaan viljan riittävyys uuteen satokauteen asti.

Himmelin valmistus kuului lähinnä tyttöjen joulunalustehtäviin. Lauantai-iltoisin kokoonnuttiin lämpimään saunaan, jossa oljet olivat pehmenneet sopivasti työstettäväksi. Kylän nuoret miehet liittyivät usein työhön mukaan, joten himmelin tekoon liittyi myös nuorison seurustelu.

Himmelit levisivät lännestä itään

Himmeleitä käytettiin erityisesti Varsinais-Suomessa, Satakunnassa, Hämeessä ja Uudellamaalla, mutta tapa levisi myös Karjalaan ja Pohjanmaalle.

Himmeleiden tekotapa

on kulkenut suullisena perintönä sukupolvelta toiselle. Perinteinen himmeli oli aina koristeltu: Suojärvellä

himmeliin ripustettiin parerikukkia, Ruokolahdella munankuoria, Hämeessä villatilkkuja ja paperisuika-

leita, Sipoossa rukiintähkiä ja Pohjanmaalla peilinpalasia.

Joulukuusi syrjäytti him-

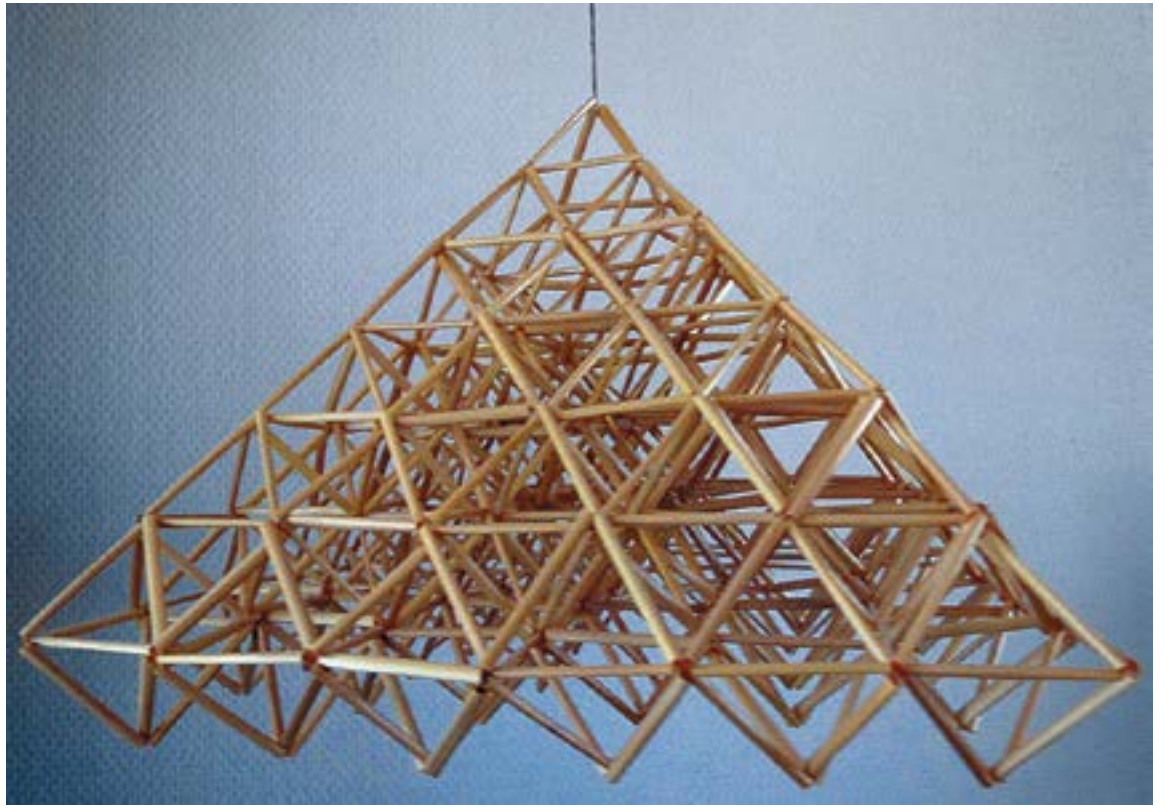
melin 1900-luvulla, ja himmelin koristeet siirtyivät joulukuuseen. Alunperin joulukuusi ripustettiin katosta roikkumaan, olisiko ripustustapaan vaikuttanut himmelin ripustustapa?

Meidän iso-mummomme teki himmeleitä Hiitolan Nehvolassa ennen sotia. Siellä himmeli vietiin kesäksi vintille säilöön, eli uutta himmeliä ei tehty joka vuosi.

Nykyisinkin Hiitolassa tehdään olkitöitä. Kilpolan saarella asuu olkitaiteilija, jonka töitä voi käydä ihailemassa Kurkijoen museossa Kurkijoella.

Lähteet:

Eija Koski: Himmeli
Eevi Linden, Tuulikki Talvitie: Olkityöt
Internet-lähteet:
<http://www.himmeli.com/himmelit/himmeliperinne/>
<http://teeitse.punomo.fi/cat/video/himmeli/>

Vanha jo vähän reissussa räjähtänyt himmeli peruskuutioista.

Hiitolaisen olkitaiteilijan taitavasti tekemä pässi.

Himmelin peruskuvio:

Himmelin peruskuvio on 8-tahokas eli oktaedri, jota varioimalla syntyy näyttäviä koristeita.

Himmelit ja olkikoristeet on perinteisesti tehty rukiin oljista. Se on kiiltävää, kestävä ja eläväpintais-

ta. Kuivat oljet murtuvat käsittelyssä, joten ne pitää kostuttaa ennen käsittelyä.

Anna olkien liota lämpimässä vedessä, kunnes ne ovat läpimärkiä. Leikkaa oljet märkinä, ja anna niiden kuivua ennen työn

aloittamista, jotta neula ja lanka kulkevat sujuvasti oljen läpi.

Kuvasarjassa on kerrottu himmelin peruskuvion teko. Tarvitset siihen 12 kpl 5 cm mittaisia olkia, pehmeää ja ohutta puuvillalankaa sekä

neula, joka mahtuu olkien läpi.

Leikkaa ensin yksi mittainen olki, jonka mukaan leikkaat muut oljet saman mittaisiksi. Tee peruskuutio kuvien 1-4 mukaan.

Kun olet oppinut tekemään peruskuution, opit tekemään isommankin himmelin. Se vaatii aikaa, kärsivällisyyttä, vähän sorminäp-

päryyttä ja välillä pohdiskelua siitä, mihin kohtaan seuraava olki laitetaan. Pienen harjoittelun jälkeen se rupeaa sujumaan. Olkia voi löytyä askartelukaupoista, tai olkien puutteessa voit tehdä vaikkapa punaisen himmelin mehupilleistä.

Jos olkityöt kiinnostavat, on viime vuonna Eija Koskelta ilmestynyt kaunis

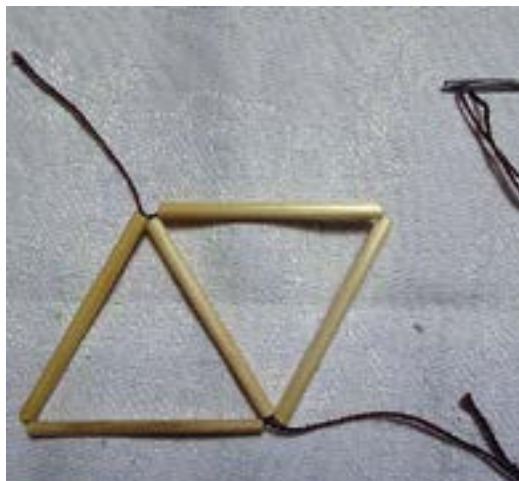
Himmeli-kirja, joka sisältää ohjeita sekä perinteisiin että vähän uudenaikaisempiinkin himmeleihin.

Hiitolainen kästyökori kiittää kuluneesta vuodesta ja toivottaa lukijoille rauhaa joulunaikaa!

Pia ja Pirjo

Kuva 1. Pujota kolme olkea lankaan ja solmi oljet kolmioksi umpisolmulla.

Kuva 2. Pujota kaksi olkea lisää ja kierrä ne kuvan 1 kolmion oikean alakulman ympäri kaksi kertaa.

Kuva 3. Pujota kaksi olkea lisää, ja kierrä ne kuvan 2 oikean yläkulman ympäri kaksi kertaa. Jatka olkien lisäämistä samalla tavalla, kunnes olet lisännyt yhteensä 11 olkea. Pujota viimeinen olki lankaan ja kiepauta se alkusolmun ympäri (kohtaan, johon neulan kärki osoittaa). Pujota neula yhden solmun läpi alakulmaan vasemmalle ja solmi kuvassa näkyvät alakulmat yhteen.

Kuva 4. Valmis peruskuutio.

Lauri Poutasen mainio esinekokoelma

Matka menneisyyteen

Meillä monellakaan ei ole tietoa siitä, että Loimaan Karhulan kylästä löytyy erinomainen ja runsas museoesineiden kokoelma. Lauri Poutanen on lähes koko elämänsä ajan kerännyt vanhaa hyvin säilynyttä esineistöä ja tehnyt niistä oivallisen näyttelyn kotinsa ulkorakennukseen.

Lauri kertoi kiintymyksensä keräilyyn alkaneen jo lapsuudessa sota-aikana, jolloin kaikesta oli pulaa ja silloin lapsetkin pantiin keräystöihin, jotta saataisiin materiaalia uusien esineiden valmistukseen, kierrätykseen, kuten nykyisin sanotaan tai syötävää perheen ruokapöytään.

Laurin juuret ovat vahvasti Kurkijoella ja Parikkalassa, jossa hän näki päivänvalon 1934 Lamminsalon kylässä, Maljakummun talossa. Sekin talo jäi rajan väärälle puolelle. Parikkalasta perhe muutti Kurkijo-

en Aromäkeen ja tämä seutu muodostui uudeksi rakkaaksi kotiseudeksi.

Tumma varjo tuli Laurin elämään äidin kuoltua 1939 pojan ollessa vasta viiden vanha. Lisäksi sotien seurausina tulivat lähdöt muualle Suomeen. Jatkosodan aikana löytyi kotitalo siirrettynä Lopotista. Siirtäjälle oli sattunut ”pieni mittavirhe”, koska talo oli metriä pitempi kuin kivijalka, joten talo osittain roikkui ilmassa. Poutaset siirsivät talonsa oikealle paikalleen Aromäkeen.

Lauri kävi kaksi vuotta keräilylomassa kansakoulua ja uusi lähtö kuljetti perheen Etelä-Pohjanmaan kautta Loimaan Karhulaan. Tänne perhe rakensi uuden oman kodin, jota Lauri nyt eläkepäivillään vaimonsa kanssa asuttaa. Lapset ovat jo maailmalla.

Aika ei tule pitkäksi

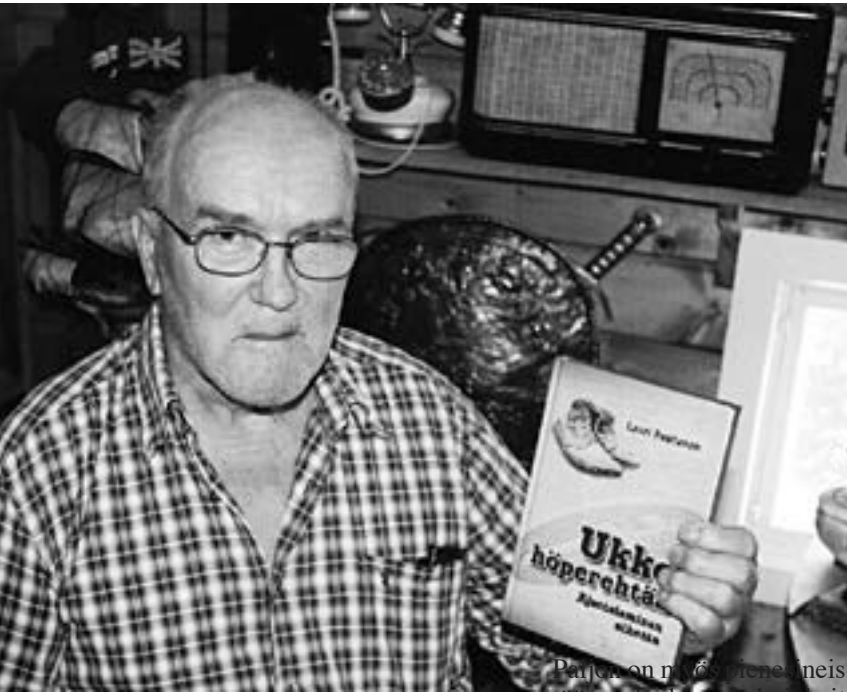
Eläkeläisellä riittää puuhaa,

sanoisin, että jopa liian kanssa. Vaikka varsinainen elämäntyö Forssan poliisissa on jäänyt taakse jo monta vuotta sitten, ovat moninaiset harrastukset täyttäneet miehen elämän.

Kotitilan pellot on vuokrattu ulkopuoliselle, mutta tilan rakennukset ja metsä työllistävät. Lisäksi Laurilla on entisessä navetassa verstaas puutyökoneineen ja siellä on syntynyt monenlaista tarve-esinettä jopa ystävillekin saakka. Metsästys ja kalastus vievät miehen luonnon helmaan ja kohentamaan kuntoa tuleviin päiviin.

Laurin yhdeksi mieluisimmista harrastuksista on viime vuosina kohonnut kirjoittaminen. Kaksi kirjaa on jo valmiina ja kolmas kulemma suunnitteilla. Lauri on siis myös kirjailija, jonka nimikkeen saa virallisesti ottaa käyttöön kolmannen kirjan tehtyään. Laurin tunteen hän tuosta nimikkeestä tuskin paljon välittää, mutta

”Ukko”
ja hänen
kirjansa.

kun hänellä on ajatuksia, jotka haluaa toisillekin jakaa, niin kirja on silloin hyvä tie tuoda ne julki. Ja hyvän vastaanoton hänen teoksensa ovat saaneetkin.

Ensimmäinen kirja Orpopojan letkajenkka on loppuunmyyty, mutta tätä tänä vuonna ilmestynyttä toista kirjaa Ukko höperehtä on vielä myytävänä KustannusHD:llä ja tekijällä itsellään Loimaalla ja nyt alennettuun

9,90 € hintaan.

Voin sanoa, että teos on erittäin mielenkiintoista luettavaa. Kirjan nimi mielestäni johtaa kylläkin hieman harhaan, koska ukko ei siinä ainakaan paljon ”höperehä”, vaan puhuu oikeaa asiaa selvän sanoin suoraan suomeksi ”Perkele!” Kirjan aihepiirit ovat löytäneet sieltä omasta, vaiherikkaasta elämästä ja matkan varren havainnoista ja varsin mielenkiintoisista tapahtumista.

Laurin keräilyn kohteet ovat moninaiset

Kun avaa museon oven, huomaa heti, että esineistön määrä on valtaisa. Melkein olisi nopeammin lueteltu ne, joita Lauri ei ole kerännyt!

Vanhimmat esineet ovat lapsuuden kodista. Tunteita herättävät oman äidin kaulan ne, joita Lauri ei ole kerännyt!

On esineitä, joita kaikkia ei tämän päivän nuori edes tunnista. Kokoelmasta löytyy vanhoja pakkauksissa olevia tuotteita ja työkaluja moneen lähtöön. Vapaa-ajan viettoon tarkoitettuja esineitä ja kodin kalusteita löytyy aina separaattorista lähtien.

Lauri on asettanut museossa kunniapaikalle vanhempien ja isovanhempien kuvat.

Parhaan on myös menneisyyttä, ruokailu- ja kahvinkeittoon tarkoitettua välineistöä. Vanhat rahat ja postimerkit, miekat sekä aseet ja myös kielisoittimet ovat saaneet omat sijansa näyttelyssä.

Kysyttyäni esineistön lukumäärää, sain vastaukseksi, että ”sota-aikana rintamalla tehtyjä askartelutöitä on 35 kappaletta,” hienosti tehtyjä esineitä. Oman ryhmänsä muodostavat kirveet, joita on melkoiset määrät kukin erilaista työstöä varten. ”Niin runsasta kirvesmäärää löytyy vain harvoista paikoista,” kertoi Lauri kokoelmastaan.

Poutasen museossa käynti kannattaa. Siellä pääsee palaamaan omiin lapsuuden aikoihin ja vielä kauemmaksi. Varsinkin nuoremmalle väelle se käynti käy hyvänä historian oppituntina. Tässä Laurin kertoma esimerkki:

”Kahvin keittäminen 1930-luvulla oli melkoisen vaivan takana. Ensinnäkin piti hakea vettä kaivosta ämpärillä ämmänlängillä tai ilman. Sitten piti tehdä tuli hellaan ja paahtaa kahvi rännälissä ja sitten jauhaa pavut kahvimyllyssä. Sen jälkeen oli keittämisen vuoro. Nykyään jäisivät monelta kahvit keittämättä, jos pitäisi tehdä kuten silloin.” Tosi on!

Museoon kävi tutustumaan

Eino Vepsä

Koimäki näkyy kuvan vasemmassa laidassa. Talojen omistajat Kylästä kylään –kirjan mukaan: Kärki (90), Kammonen (91), Vehviläinen (92), Torikka (93), Soikkeli (94), Ent. navetta (95), Matikainen (96), Tervonen (97) ja ent. Rökköläisen hirsihuvila (98).

Laikkalanlahden takaa vasemmalla näkyy Rökköläisen huvila Koinmäellä, taustalla olevalla rannalla opiston puutarha ja kaksi opettajien asuntoa. Kuva Kurkijoki-museon arkisto.

Helga Walli Helsingistä soitti ja ihmetteli, miksi Koimäki ei tule lehtemme sivuilla esille. Tässä tietoa Lopotin kylässä sijainneesta Koi- tai Koinmäestä. Kumpakin nimitystä on käytetty.

Mäki sijaitsi Raholanjoen ja Hiitolantien välissä, kirkolta katsottuna Linnamäen jälkeen. Jokainen Hiitolaan kulkija kiersi Koimäen reunoja pitkin. Mäen alla aaltoilivat Kurkijoen koulutilan pellot.

Huomatuksi mäen teki aikoinaan siellä sijainnut Rökköläisen mahtava kaksikerroksinen hirsihuvila, joka myöhemmin purettiin. Huvilan hirsiiä käytettiin Elisenvaaran yhteiskoulun rakentamiseen.

Kylästä kylään –kirjan Lopotin asutuskarttaan on huvilan lisäksi merkitty seitsemän asuintaloa ja entinen navetta. Koimäellä asuivat mm. nahkuri Matikainen ja kutoja Kaisa Torikka.

Karjalan kuvat kiinnostivat Paimiossa

Arja Kulmala, Paimion Karjalaseuran puheenjohtaja toivottaa iloisesti jokaisen valokuvanäyttelyyn tulijan tervetulleeksi ja kehottaa kirjoittamaan nimen kirjaan.

Viimeisenä näyttelypäivänä klo 11.05 kävijöitä oi kirjautunut 761 henkilöä ja vielä on päivää jäljellä.

- Erityisesti olen iloinut nuorien kävijöiden

määrästä, on ollut runsaasti 1980-luvulla syntyneitä, joilla kiinnostus Karjalaan on herännyt. Kerran eräs koululuokkansa kanssa vieraillut n. 10-vuotias hih-

kaisi: ”Tääl on Sortavalan kuva, mun mummo on sieltä kotoisin!” Ikäjakauksella on lapsenlapsista mummoihin, äsken vieraili kolme polvea yhdessä, kertoo Kulmala kohtaamistaan kävijöistä.

Kulmalan omat vanhemmat olivat Karjalasta, isä Heinjoelta ja äiti Muolaasta. – Vieläkin kaduttaa, kun omalle äidilleni sanoin aikoinaan ”elä tätä päivää, älä aina Karjalaa”, nyt omat lapseni voisivat sanoa minulle samoin.

Näyttelyssä konkreetisoituu 100 kuvan voimalla Karjalan monipuolisuus ja monimuotoinen elämä ennen sotaa, sodan aikana ja myöhemmin Neuvostoaikana.

Seuraavaksi Ilta-Sanomien kokoaman näyttely suunnataan Hämeenlinnaan.

Paimion kaupungintalossa pidetyn näyttelyn järjestäjinä toimivat Johannes-Seura ja Paimion Karjalaseura, kertoi Paimion Karjalaseuran puheenjohtaja Arja Kulmala taustallaan kuva Kirvun huopatosutehtaasta.

Kurkijokea esitteleviä kuvia oli joukossa joitakin: Juvosen jalkineleike Elisenvaarassa ja pojat voimistelemassa Elisenvaaran yhteiskoulun salissa.

Turusta näyttelyyn tuli Eija Haltia yhdessä Piikkiössä asuvan serkkunsa Pirjo Ason kanssa. Johannekselaiset juuret omaavat serkkuset kiittelivät kuvien kokoa, pienetkin yksityiskohdat erottuvat.

Ajan kuvia

Olin poikieni kanssa mukana onnistuneella Kurkijokelainen-lehden matkalla elokuussa ja tutustuimme isiemme kotiseutuun, hautausmaihin ja Kurkijoen maisemiin.

Vätikän hiekat ovat pysyneet hienoina ja näyttää, että kylässä on nuoria perheitä enemmän kuin v. 1993. Lisäksi oli yllättävää huomata erilaisten kauppojen määrä kirkonkylässä.

Pojat saivat jopa pari ahventa Laatokasta.

Isän jalanjäljissä

Isäni kertoi usein elämästään Kurkijoella ja koulunkäynnistään Elisenvaarassa. Hän innostui tutkimaan jäkäliä Veli Räsäsen opastuksella ja jatkoi hänen työtään Suomen jäkäletutkimuksen hyväksi.

Viimeisen kerran hän vieraili Kurkijoella lomalla 1944 ja katseli vanhoja leikkipaikkojaan meijerin pihalla ja kuunteli surullisena huuhkajan huhuilua Soskuan kylän kallioilta.

Meijerin konehuoneessa oli höyrykone paikoillaan, mutta venäläiset olivat sen purkaneet.

Isäni yöpyi silloin Korpe-
lan sisarusten talossa Rum-
munsuon Maansillassa.

Oli mielenkiintoista seurata hänen kirjoittamansa kirjan avulla kylän asutuksen muuttumista vuosien varrella.

Haluan tässä yhteydessä kiittää matkaseuruetta mukavasta ja opettavaisesta matkasta elokuussa 2013. Innostus uuteen matkaan jäi kaikille.

Risto Hakulinen

**Rainar Hakulinen isänsä meijerin kone-
mestarin Hanneksen Hakulisen ja äitipuolensa Helena Korpe-
lan ja hänen siskonsa kanssa meijerin asun-
non edessä vuonna 1931, mikä oli heidän kotitalonsa. Viere-
ressä on myös Rainar Hakulisen sisko Raili Hakulinen va-
semmalla. Takana on vanha auto DOGDE, mikä oli Ukkini käytössä.**

Kaksi Rainar Hakulisen pojanpoikaa Olli Hakulinen ja Jari Hakulinen vierailevat ukkinsa kotipihalla elokuussa 2013. Talo on korjattu samoin meijeri ja nyt siinä asuu uudet asukkaat.

Sama rakennus v. 1993, kun vierailin Kurkijoella. Aikaa oli kulunut yli 60 vuotta ja rakennus oli pysynyt samanlaisena.

Kari Rahialan kokoelmasta

Lokakuussa 1896 Viipurin lehden toimitukseen lähetetty kortti kertoo kirkonkylän kansakouluun ilmoittautuneista oppilaista, perunasadosta ja valtiopäivävaalien ehdokkaiden puutteesta.

Kortin teksti:

Kansakoulut. Kurkijoen Kirkonkylän kansakoulusta, joka on kauppias Rakköläisen talossa Liirinojalla, oli sisäänkirjoitus viime kuun 14 p:nä ja oppilaita on

IV luok.	21 poik	6 tyt,	yht 27, joista 2 kreikkalaisvenäl.
III "	14 "	14 "	" 28, joista 6 venäläistä
II "	11 "	14 "	" 25, joista 3 venäläistä
I "	30 "	15 "	" 45, joista 5 venäläistä

76 poik. 49 tyt, yht. 125, joista 16 venäläistä

Potaatin nosto on loppunut Kurkijoella ja niitä kiitetään tulleen runsaasti.

Ei vaan kuulu ehdokkaita Kurkijoen kihlakunnasta tuleville valtiopäiville.

Vuoden karjalainen pitäjä- ja kyläkirja on Hyrskylän kumbuzil

Vuoden karjalainen kyläkirja on Helinä Konttisen tekemä Hyrskylän kumbuzil – Hyrskylän kylä Itärajan mutkassa. Karjalaiseen pitäjä- ja kyläkirjakisaan osallistui tänä vuonna 15 korkeatasoista teosta. Kirjoista huokuu kotiseutu- ja sukurakkaus, toteaa tämän vuoden (2013) pitäjä- ja kyläkirjakisan voittajan valinnut Karjalan Liiton liittovaltuuston puheenjohtaja Matti Puhakka. Voittajaksi valikoitui Hyrskylän kumbuzil -teos. - Kirjoista piirtyi lukijalle

monipuolinen kuva menetetystä Karjalasta, sen historiasta, siellä asuneista ihmisistä ja heidän elämästään. Koskettavinta oli lukea niistä tuskan hetkistä, kun sodan seurauksena sadat tuhannet joutuivat jättämään rakkaan kotinsa ja ihanat marjamaat. -Hyrskylän kumbuzil kirja pitää sisällään kauniin eheän kuvauksen rajakarjalaisten elämästä pussimaaisessa mutkassa, Hyrskylässä, joka pisti Neuvostoliiton alueeseen. Kirjassa käytetään paljon karjalan

kieltä, ja tämä jos mikä teki vaikutuksen minuun. Kirjan runsaat luontokuvaukset sekä luonnon antamat mahdollisuudet alueesta laadittuine karttoineen ja valokuvineen kuvaavat hyvin sitä, miksi Hyrskylän kumbuzil oli hyvä elää.

Aluepalautus ry ehdottaa:

Viisumivapaa 72 tunnin matkustaminen laajettava kaikkeen matkustamiseen

Aluepalautus ry ehdottaa, että viisumivapaa matkustaminen Suomen ja Venäjän välillä ulotetaan 72 tunnin matkojen osalta myös maaja ilmaliikenteeseen. Nyt tämä oikeus rajoittuu vain Pietariin ja Saimaan kanavan kautta tapahtuviin laivaristeilymatkoihin.

Viisumivapauden laajentaminen lisäisi tuntuvasti molempiin suuntiin tapahtuvaa matkailua ja lisäisi siten matkailu- ja liiketuloja sekä Suomessa että Venäjällä. Työllisyyden kannalta tällä on myös huomattava merkitys. Lisäksi EU, Suomi ja Venäjä ovat sitoutuneet erilaisten kulttuurimatkojen edistämiseen.

Viisumivapauden ulottaminen 72 tunnin osalta myös maaliikenteeseen, lisäisi jälleen suomalaisten kotiseutumatkoja Karjalaan ja Petsamoon. Nyt ne ovat hiipuneet viisumien kalleuden ja viisumihakemusten vaivalloisuuden vuoksi. Samoin lisääntyisivät Pietariin ja Petroskoihin suuntautuvat suomalaisten matkat.

Aluepalautus ry edellyttää, että Suomi ja Venäjä ryhtyvät välittömästi neuvotteluihin 72 tunnin matkustussäännön laajentamisesta koskemaan kaikki matkustusmuotoja. EU:n osalta tälle ei ole estettä, koska vastaavanlainen matkustaminen toimii jo laivaristeilyissä.

Eskon puumerkki

Lahjaksi! Kotiin! Työpaikalle! TILAA

NYT!

Saat loppuvuoden lehdet ilmaiseksi ja vuoden 2014 vanhalla hinnalla.

- tarjous koskee uusia tilauksia, jotka maksetaan vuoden 2013 puolella
- tilaus jatkuu kestotilauksena

Tilaukset:

puhelimella:
050-5213336
sähköpostilla:
toimitus@kurkijoki.fi
netissä: www.kurkijoki.fi
–sivuston tilauslomakkeella
postilla: vapaamuotoisesti
tai palauttamalla
kirjekuoressa takasivun
tilauslomakkeen

**Kurkijoki-Seuran
PIKKUJOULUT**

sunnuntaina 8.12.2013 klo 14.00 Karjalatalon
Yläsalissa (2.krs), Käpylänselä 1, Helsinki.

Jouluista ohjelmaa, laulua, lausuntaa yms.
Arpajaiset, arpajaisvoittoja voit tuoda tullessasi.

Puororaha 10,00.

TERVETULOA
kaikki kurkijokelaiset ystävineen

Murteella

Vastaukset

1. aikaa saapa, tiivis lihane
2. lapsen kieli
3. kolo
4. lapsen kakka
5. esim. väärin peluu, petkutus
6. samanlainen
7. eilen, muistan An-tiätinän sanoneen
8. vaihdetaan
9. häiriö, virhe, töppäys
10. pyykinpesu

Sanat on koonnut Anja Valoaho
Kurkijoen Ihojärven puhe-
ta murteesta.

**MUISTA
JOULUTERVEHDYS
KURKIJOKELAISESSA!**

katso ohjeet sivulta 7.

Tilaa Kurkijokelainen lahjaksi

allaolevalla tilauskortilla tai soittamalla
toimitukseen p. 050-5213336

**Kurkijokelaisen,
hiitolaisen ja karjalaisen
hengen vaalija.**

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa
kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain 49 eur. Tilattuna n. 1,80 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjokuussa osoitteella:
Kurkijokelainen, Kuukankuja 1, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijoki.fi tai kurkijokelainen1@gmail.com

Joululahjat Kurkijokelaisesta

Tilaa lukemista tai näkemistä
karjalaisessa hengessä
joululahjaksi.

Tietopuolista lukemista:

Kurkijoki – Kylästä kylään –kirja
jokaiselle korvaamaton tietopankki **40,00**

Kurkijoki – Kuvat kertovat
kurkijokelaista elämää kuvin kerrottuna **10,00**

Kurkijoki – Sodasta evakkoon
kurkijokelaisten sijoittumisesta sodan jälkeen **10,00**

Muistojemme Kurkijoki
katsele, muistele tai tutustu kurkijokelaisuuteen **30,00**

Kurkijoen Särkijärvi – Lasetun lammin kylä
kyläkirja Särkijärven ja särkijärveläisten elämästä **25,00**

Pekka Kyytinen – kuvan ja sanan mies
millainen oli mies monien kuvien takana **25,00**

Näin ikkeä – murrenankirja
millainen oli Kurkijoen puhuttu murre **10,00**

Elämäkerrallisia ja romaaneja:

Arvi Heinonen: **Vierailla veräjillä** **22,00**

Eino Vepsä: **Polku Lähteensärkältä** **23,00**

Eino Vepsä: **Seppä ja sällit** **30,00**

Maila Poskiparta: **Kurjenmiekkä –
Räisälän tytön tarinoita** **5,00**

Leena Virtanen: **Kirjeitä kiven alle** **10,00**

Raimo O. Kojo: **Minä, Adolf ja Josip** **10,00**

Näkemistä ja katselemista:

Kurkijoen kirkko DVD
3 D – animaatio Kurkijoen kirkosta,
lisäksi paljon vanhoja valokuvia **25,00**

Kurkien kutsu DVD
nuoren miehen matkakertomus Kurkijoen **10,00**

Kurkijoki T-paita, musta tai valkoinen
koot S-XL **15,00**

Isännänviiri
Kurkijoen isännänviiri **95,00**

Kurkijoen pöytästandaari **35,00**

Postikortit **1,00**

KURKIJOKELAINEN LAHJAKSI!
katso sivun 11 ilmoitus.

Tilaukset:

Kurkijoki-Säätiö, Kuukankuja 1, 32200 Loimaa
e-mail: toimitus@kurkijoki.fi p. 050-5213336

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hy-
väksytty lakimies, jolla on
säädetty kokemus ja taito.
Asianajajan toimintaa valvo-
vat Asianajajaliitto ja oikeus-
kansleri. Asianajajatoimistot
hoitavat myös maksuttomia
oikeudenkäyntejä ja oikeus-
turva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN OY

asianajaja, varatuomari
Heikki Rantanen
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, 0400 740550
toimisto@heikkirantanen.fi
www.heikkirantanen.fi

VUOKRATTAVANA liike- /toimistotilaa

**Kurkijokelaisen
toimituksen huoneisto**
Koulukuja 7, Loimaa

As Oy Vuorenkulman liike-
huoneisto II on kulmahuo-
neisto suurin näyteikkunoin
lähellä Loimaan toria sovel-
tuu monenlaiseen yritystoi-
mintaan. Pinta-ala 46,5 m².

Lisätietoja: Kurkijoki-Säätiö /
asiamies Helena Sulavuori,
050-5213336,
saatio@kurkijoki.fi

NÄYTTÖ 4.12. klo 14-16.